

Een nieuw jaar, een nieuw geluid

Ook in de winter is Kronkelveld een aantrekkelijk gebied voor het ree, de vos en het konijn.

In de vroege ochtend van 13 december 2004 stonden drie reebokken bij het bord van Kronkelveld. Gealarmeerd door hun scherpe reukorgaan zochten ze dekking om zich vervolgens te goed te doen aan het daar nog aanwezige gras.

De vos heeft Kronkelveld als leefomgeving. De penetrante urinegeur, uitwerpselen en wissels (looppaadjes) verraden zijn aanwezigheid.

Januari 2005 was de natste "Louwmaand" ooit. Aan het begin van de maand maart waren de weersomstandigheden uitzonderlijk; er viel nog volop sneeuw en de temperatuur daalde in de polder tot maar liefst min 20 graden, terwijl een week later de temperatuur steeg naar waarden van plus 20 graden.

Begin februari, nog voordat het vogelbroedseizoen begint, zijn onder leiding van Landschapsbeheer Flevoland, vijf populieren gekapt in de houtwal van de Meerveldstraat. Dit met oog op het ruimte geven aan de duurzame bomen: de Eik en de Es, die in deze houtwal voorkomen.

De eerste werkdag in februari 2005 stond in het teken van het opruimen van het kaphout en het snoeien van de knotwilgen, die het gebied rijk is. De takkenril is verlengd, waardoor Kronkelveld op natuurlijke wijze is afgesloten van de Rugbyclub.

Van de houtstammen is een stapeling gemaakt voor de vlinders. Vlinders zitten graag op een uitkijkpost om eventuele belagers te vlug af te zijn of om lekker in de zon te zitten. Kronkelveld telt een aantal prachtige vlinders: het Zwartspruit Dikkopje, de Kleine Vos, het Bont Zandoogje en de Citroenvlinder waarvan het mannetje knalgeel is en het vrouwtje eruit ziet als een Koolwitje. Deze vlinders voelen zich het beste thuis in een omgeving met een zanderige bodem die Kronkelveld gezien zijn historie heeft.

Inmiddels hebben de vrijwilligers tien mussenkasten en een steenuilenkast opgehangen. De

kasten zijn via Landschapsbeheer Flevoland van het activiteitencentrum "De Running", in het bijzijn van wethouder Mevr. H. Visser, officieel aan de vrijwilligers van Kronkelveld overhandigd. De natuur trekt echter zijn eigen plan en zo nam de Grote Bonte Specht verschillende nestkastjes in gebruik. De specht heeft de eigenaardige gewoonte om al roffelend een wijfje te

lokken. Hoe harder hij roffelt, hoe leuker hij het vindt. En wat roffelt er nu mooier dan een net opgehangen, lege nestkast!

De vlieggaten van de kastjes zijn nu zo groot dat de mus en/of de mees ze links laten "hangen" Gelukkig zijn niet alle kasten van vlieggat veranderd en broedt er een Pimpelmees in de kast aan het Dunloppad.

Veel zangvogels zijn, voordat het broedseizoen begint, uit de overwinteringgebieden teruggekeerd. De Tjiftjaf, de Fitis en de Zanglijster zingen hun "deuntje" in het bescheiden voorjaarszonnetje.

De padden en kikkers hebben inmiddels vanuit het overwinteringgebied via de gevaarlijke Havendreef de poel van Kronkelveld kunnen vinden. Een mooie plek om voor nakomelingen te zorgen. Maar het gevaar ligt steeds weer op de loer: de Blauwe reiger is een bezoeker van Kronkelveld.

Op de werkochtend van eind april zijn de eerst opkomende orchideeën, de Gevlekte Rietorchis en de Rietorchis gesignaleerd. Deze "schoonheden" behoren tot de te beschermen planten, de Flora- en Fauna-wet is van toepassing: niet plukken of vernietigen.

De komende zomermaanden zullen de beheerwerkzaamheden vooral bestaan uit het maaien met de zeis ter bevordering van de verschillende plantensoorten.

In het najaar wordt de poel opnieuw schoongemaakt. Een activiteit die het waterleven van de poel zal bevorderen.

Het aardige van Kronkelveld is dat het een stuk natuur is dat onder regie natuur blijft. De mens stuurt aan, steekt de handen uit de mouwen en draagt zo met dit gefaseerde beheer bij aan een stuk beleefbaar groen dicht bij huis.

Het aardige van Kronkelveld is dat mensen die elkaar van afstand kennen met elkaar in contact komen en hevig zwetend grote hoeveelheden plantaardig materiaal verplaatsen met als doel de broeihoop te verhogen waar ooit de ringslang moet gaan nestelen.

Het aardige van Kronkelveld is dat je op elke werkbeurtdag weer iets nieuws ontdekt, of de naam of de toepassing van een plant leert kennen waar je nog nooit van gehoord had.

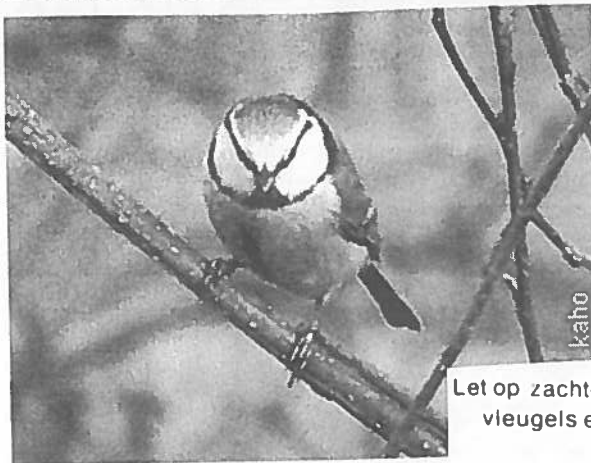
Het aardige van Kronkelveld is dat je eventjes afstand kan nemen van mogelijk aanwezige beslommeringen, door je energie te steken in een stukje natuur waarvan het resultaat zo zichtbaar is: nu en in het volgende seizoen.

z o e k de

Zo groot als Mus.

Koolmees

Let op
zwarte band
over borst
en buik.

Kleiner dan Mus.
Pimpelmees

Let op zacht- blauwe kruin,
vleugels en staart.

v e r s c h i l l e n

Trekkers

Zakjes met zaad die een hommel-, vlinder- of vogelmengsel vormen zijn te bestellen via www.knnv.nl. In 'Het juiste nestkastje bouwen' door Hans-Werner Bastian (Uitg Deltas) staan 20 voorbeelden (€ 14,95) van kasten. Ook een 'fly-in-woning' voor vleermuizen komt aan bod.

In 'Bouwen voor beesten' van De Vereniging voor Natuur- en milieu-educatie (IVN) staat de bouw van een egelhuis, kraamkamers voor vogels, een cellencomplex voor metselbijen en een blubberbed voor kikkers beschreven. Prijs: € 4,25 (art.nr. D24), te bestellen op 020-6228115.

Op www.egelopvangamstel-veen.nl staat de bouw van een egelhuis beschreven. Ze zijn bij deze organisatie ook kant-en-klaar te koop.

Wie kant-en-klare voorbeelden van behuizingen voor dieren in de praktijk wil bekijken, kan De Pandelaar bezoeken, de dier-vriendelijke tuin van Harrie en Nellie Rooijackers in Gemert. Adres: Pandelaar 79, na telefonische afspraak via 0492 361987. Alle onderkomens voor dieren, tot lieveheersbeestjeshuisjes toe, zijn ook te koop. Ook voor en literatuur op dit gebied: www.vivara.nl.

Huismus op nummer 1

Het aantal huismussen dat in Nederland broedt is sinds de jaren zestig gehalveerd, maar in tuinen is het beestje nog volop aanwezig, zo blijkt uit de landelijke tuinvogeltelling, die vorig weekeinde werd gehouden. De huismus is 13 912 keer geteld en behaalde daarmee de eerste plaats. Hij wordt gevolgd door de koolmees op 2, de merel op 3, de pimpelmees, de kauw, de vink, de spreeuw, de Turkse tortel, de houtduif en de ringmus, die de tiende plaats inneemt.

„De huismus hoort echt thuis in een bebouwde omgeving”, verklaart K. de Pater van de vogelbescherming. „Ik ga ervan uit dat er in Nederland meer merels zijn, maar die zitten vooral in de bossen.” Ook leven mussen in deze tijd van het jaar veel in groepen, terwijl mezen en merels in paartjes komen. En mussen zwerven lekker van tuin naar tuin, waardoor de kans groot is dat een flink aantal dubbel is geteld.

Heel representatief is de tuinvogeltelling niet. In totaal hebben meer dan 2500 mensen met een blocnote op schoot gezeten. Iedereen die maar wilde meedoen en misschien niet eens een hegge-

De huismus.

mus van een huismus kan onderscheiden, kon zijn gegevens insturen. Het woord 'tuinvogel' blijkt ook een rekbaar begrip. Zo is uit de omgeving van Almere één melding binnengekomen van veertig grauwe ganzen. En in de buurt van Maarssen en Breukelen heeft iemand er wel honderd zien zitten, waardoor de gans op nummer twee terecht zou komen. De vraag is wat deze teller als zijn tuin beschouwt.

Permanente paddentunnel is beter

■ Padden gaan massaal en gedurende een korte tijd aan de wandel, vandaar dat hun voorjaarstrek zo opvalt. Ze baseren hun route op geur, geluid en magnetische velden, en laten zich niet stoppen door weg of woonwijk. Overzetacties in maart en april hebben maar beperkt zin. Salamanders gaan al in februari naar een plek om te pa-

ren, dan volgen bruine kikker en heikikker. En begin van de zomer worden groene kikker, rugstreeppad en boomkikker actief. Bovendien veranderen veel amfibieën ook van leefgebied als het seizoen verandert.

Stichting Ravon, die onderzoek doet naar reptielen, amfibieën en vissen, zou liever zien dat gemeenten permanente op-

lossingen boden, zoals geleidingswanden, die de dieren naar een tunnel leiden. Volgens medewerker Björn Prudon worden gemeenten steeds actiever, maar hun voorzieningen zijn niet optimaal. Hij heeft vorig jaar 24 locaties in zeven provincies onderzocht. Tunnels zijn vaak niet van het goede materiaal gemaakt of worden

slecht onderhouden. Die ren komen via zijwegen toch op drukke wegen terecht. En er hoeft maar een kiertje in een geleidingswand te zitten of de pad gaat er met zijn drang dwars doorheen.

Prudon is overigens niet tegen de voorjaarsacties. „In Nederland zijn leefgebieden zo versnipperd dat ook overzetten zin heeft

KRONKEL-TIP: Een bezoek aan de

KUNSTBROEDPLAATS is het thema en de titel van een kunstroute door de Weerribben, die in 2005 wordt gerealiseerd. Dit internationaal befaamde water- en rietgebied is een broedplaats voor dieren en planten, maar ook boswachters, natuurbeschermers en andere natuurliefhebbers doen er inspiratie op.

In 2005 is de Weerribben ook een broedplaats voor kunstenaars. Twaalf (landschaps-) kunstenaars zijn de uitdaging aangegaan en proberen in de huid van de natuur te kruipen. Hun opdracht is om van natuurlijke materialen uit de Weerribben objecten te maken die planten en dieren uitnodigen om zich (opnieuw) in de Weerribben te vestigen. Langs de fietsroute ontstaat aldus een dier- en plantvriendelijke kunstroute van twaalf kunstwerken, die voor de bezoeker aan de Weerribben een eye-opener of stille wenk zullen zijn. De kunstroute is van mei tot oktober 2005 te zien.

BEZOEKEN kun je Kunstbroedplaats per fiets, te voet of kano. Je kunt de route starten in het Bezoekerscentrum van Staatsbosbeheer in Ossenzijl, maar ook elders langs de fietsroute zijn routebeschrijvingen te krijgen. Medewerkers van SBB en IVN verzorgen excursies voor groepen, scholieren en dagjesmensen. Langs de route is een tijdelijk atelier voor de deelnemende kunstenaars ingericht in kampeerboerderij De Kragge van Staatsbosbeheer. In deze broedplaats worden tentoonstellingen ingericht en zijn kunstenaars aan het werk. Wie op de fiets de

kunstroute volgt, is van harte welkom om even rond te kijken in De Kragge.

EXPOSITIE EN FILM

In de grote zaal van het Bezoekerscentrum van SBB te Ossenzijl is tijdens de kunstroute een foto-expositie te zien over het ontstaan en de achtergronden van de kunstroute. Daar wordt ook een film vertoond, die ReRun Producties voor Kunstbroedplaats maakt. Daarin maken we kennis met de kunstenaars en hun ideeën. Naast beelden van de indrukwekkende en unieke natuur van de Weerribben, zal de film ook interviews bevatten met riettelers, vertegenwoordigers van SBB en de deelnemende kunstenaars. Zij zullen, ieder vanuit een eigen invalshoek, spreken over de achterliggende gedachte en doelstelling van het project. Staatsbosbeheer is voornemens de video daarna te blijven gebruiken in het Bezoekerscentrum in Ossenzijl. De kunstroute wordt aangevuld met exposities in Beeldentuin de Paasloërhof te Paasloo.

LANDSCHAPSKUNST EN EDUCATIE

De kunstroute betreft ook scholieren bij de Weerribben. De kinderen van de Jeugdnatuurclub bouwen in de maanden februari en maart een viertal nesten onder begeleiding van een kunstenaar, langs het natuurpad in Ossenzijl. Scholieren van vijf basisscholen bouwen in de maand mei een reuzennest, samen met kunstenaar Andreas Hetfeld, in de hoop dan ook een reuzenvogel naar de Weerribben te kunnen lokken. En de belangstelling van leerlingen van middelbare scholen voor excursies langs de kunstroute wordt gewekt via de Provinciale Kunstklapper.

PUBLICATIES

Om Kunstbroedplaats inhoudelijk en praktisch te ondersteunen worden er een routekaart, een folder en een catalogus uitgegeven. In de catalogus wordt niet alleen ruim aandacht besteed aan de werken van de twaalf kunstenaars. Schrijvers en journalisten als Jan Tuttel, Ton Lemaire, Jan van Boeckel, René Didde en Marga Kool laten hun licht schijnen op de ontwikkelingen in de natuurbescherming.

OPENING

Kunstbroedplaats wordt op 27 mei feestelijk geopend, met optredens van o.a. Martien Groeneveld. De meeste objecten zijn al vanaf begin mei te bezichtigen.

Samenwerkingsovereenkomst

Voor 2005 heeft Landschapsbeheer Flevoland een nieuwe samenwerkingsovereenkomst afgesloten met Kronkelveld.

Deze houdt in:

- Kronkelveld wordt financieel ondersteund om gereedschappen e.d. aan te schaffen.
- De vrijwilligers zijn tijdens werkzaamheden in Kronkelveld verzekerd tegen ongevallen (Arbowet).
- Landschapsbeheer Flevoland verzorgt de publicaties over en de agenda van Kronkelveld in haar Nieuwsbrief en in de "Almere Vandaag"
- Kronkelveld is een buurtactiviteit, waarbij vrijwilligers uit andere wijken van 'de Velden' van harte welkom zijn.

Colofon

De Kronkelvelder is een nieuwsbrief van de vrijwilligers van Kronkelveld. Deze nieuwsbrief verschijnt 2 tot 4 keer per jaar.

Redactie: Joop Punselie, Paul Roelofs, Irene Hoff, Sia Schipper en Carolien van Haaster.

Redactieadres: De Kronkelvelder, Hartenveld 54, 1359 HV Almere.

U kunt kopij opsturen naar bovenstaand adres of mailen naar: sia.schipper@planet.nl
De redactie behoudt zich het recht voor kopij te corrigeren, in te korten of in een latere editie te plaatsen.

Werkochtenden

De werkochtenden van 2005 vinden plaats op de hieronder genoemde zaterdagen.

- 11 juni
- 16 juli
- 6 augustus
- 17 september
- 22 oktober
- 19 november

Verzamelen om 10.00 uur bij de poel van Kronkelveld.

**Heeft u zin om mee te werken op een werkochtend?
U kunt zich opgeven bij:
Sia Schipper, Hartenveld 54,
telefoon: 5319360.**